

Samsun Aile Doktorluğu Birinci Aşama Uyum Eğitimleri

Sayın Editör,

Bu mektubumuzda Samsun'da pilot uygulamaya geçiş sürecinde aktif olarak eğitim koordinatörlüğü görevini üstlendiğimiz Aile Doktorluğu Birinci Aşama Uyum Eğitimi kurslarında edindiğimiz deneyimlerimizi paylaşmayı amaçlıyoruz.

Samsun, nüfusu 1.209.137 olan büyük bir ildir ve 16. 02. 2006 tarih ve 1538 sayılı Sağlık Bakanlığı makam oluru ile aile hekimliği uygulaması pilot illeri arasına alındı.¹ 16 Şubat 2006'dan itibaren Sağlık Müdürlüğü, aile hekimliği uygulaması ile ilgili yürürlükteki kanun, yönetmelik ve yönergeleri değerlendirilerek, bilgilendirme ve tanıtım toplantılarına başladı. Sağlık Müdürlüğü'nce sağlık müdür yardımcıları, şube müdürleri, sağlık grup başkanları, sorumlu hekimler ve muhtarlarla bilgilendirme toplantıları yapıldı, Ağustos 2006'da aile hekimliğini anlatan afişler asıldı ve el ilanları hazırlanıp dağıtıldı. Ev Halkı Tespit Fişleri güncellenip, demirbaş tespitleri yapıldı.¹ Toplam 122 aile sağlığı merkezi, 343 aile doktoru, 125 toplum sağlığı merkezi hekimi pozisyonu tanımlandı. Aile hekimliği bilgi sistemi eğitimi uygulandı. Samsun'da, birinci basamakta otomasyonu tüm ili kapsadığından yeni bilgisayar programına uyum konusunda pek fazla sorun yaşanmadı.¹

Eğitimler öncesinde, 20-30 Nisan 2006'da Ankara'daki "Aile Doktorluğu Birinci Aşama Uyum Eğitimi"ne ve diğer pilot illerdeki kurslara dört akademisyen ile eğitici olma potansiyeli yüksek olan 20 pratisyen hekim katıldı. Bu dönemde değişik illerdeki kurslara katılan 20 pratisyen hekimden 13'ü nesnel ölçütlerle değerlendirilerek eğitici seçildi: Böylece ilk eğitici havuzumuz oluşturuldu. "Samsun Birinci Aşama Uyum Eğitimi" 6 Temmuz 2006'da ilk eğiticilerimiz tarafından başlatıldı, her kursta nesnel ölçütlerle yeni eğiticiler seçildi. Toplam 10 gruba uygulanan eğitim 20 Aralık 2006'da tamamlandı. Planlamaya uygun olarak -ikisi aile hekimliği uzmanı olan-, 19 uzman ile 590 pratisyen hekim eğitim aldı. "Aile Sağlığı Elemanı Uyum Eğitimi"ni ise 881 ebe, hemşire ve sağlık memuru aldı.¹ ASE eğitimleri, AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından yürütüldü.

Uyum eğitimi kursları, başlangıçta nitelikli bir eğitici grubunun yetiştirilmiş olması, yeni eğiticilerin seçiminde tanımlanmış ölçütler kullanılarak nesnel davranılması ile yoğun emekle başarı ile tamamlandı. Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği yapılmış olan South East Thames didaktik ve interaktif değerlendirme ölçeği² ile, kursun her oturumunda, katılımcıların 100 üzerinden aldıkları puanlar değerlendirildi; ortalamalar 80-90 arasında değişiyordu.

Eğitim sırasında karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, yanlış bilgilendirme sonucu oluşan ön yargılarla baş etmek idi.

Özellikle kursun ilk gününde eğitimlere karşı önyargılı olarak gelen katılımcılar genellikle ancak ikinci günden itibaren kursun sağlık hizmeti sunum sisteminden bağımsız bir tıp disiplini olan aile hekimliğinin temel ilkelerini vurgulayan bir eğitim olduğuna kanaat getirdiler.

Katılımcılardan kurs hakkında en sık aldığımız geri bildirim, bu tip bir eğitimin okuldan mezun olurken her hekimin alması gerektiği idi. Özellikle ilçe ve köylerde çalışan, çok uzun yıllardır hizmet içi eğitim alamayan pratisyen hekimlerin, uyum eğitiminin sağladığı sosyal ve bilimsel ortamı paylaşmaktan memnun olduklarını gözlemledik. Kurs gruplarından bazıları kendi dinamikleri doğrultusunda gruplarına isim verdiler ve her ayın belli günlerinde toplanmayı halen sürdürüyorlar.

Katılımcılar ve eğiticilerden gelen "Birinci aşama uyum eğitimleri bitince eğitimlerimiz bitmesin" önerisi ile birinci aşama uyum eğitimi eğitimcileri ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'ndan Dr. Mustafa Fevzi Dikici, Dr. Füsün Yarış, Dr. Mahcube Çubukçu'nun ortaklığında "Samsun Birinci Basamakta Sürekli Mesleki Gelişim Kulübü" kuruldu. İki ayda bir sürekli mesleki gelişim toplantıları planlandı, ilk toplantı 23 Aralık 2006'da yapıldı.³

Eğitim koordinatörlüğünü sürdürdüğümüz altı aylık süreçte Samsun'da yaşananları paylaşmak amacıyla kaleme aldığımız bu mektubun gelecekte, pilot illerde planlanacak eğitimlere katkıda bulunması dileğiyle, saygılar sunarız.

Saygılarımla,

*Doç. Dr. Füsün Yarış, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Fevzi Dikici
Aile Hekimliği Uzmanı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Samsun*

*Prof. Dr. Süleyman Görpelioğlu
Geçiş Dönemi Eğitimleri Ulusal Koordinatörü*

Kaynaklar

1. <http://www.samsun.saglik.gov.tr/> 3 Ocak 2007'de ulaşılmıştır.
2. Aktürk Z, Dağdeviren N, Şahin EM, Özer C. Tools to Evaluate Education: Adaptation of the South East Thames Didactic and Interactive Course Evaluation Tools into Turkish. *Türkiye Klinikleri J Med Sci* 2002, 22 (2): 152-5.
3. www.tahud.org.tr (3 Ocak 2007'de ulaşılmıştır)